

ХУҚУҚИЙ ТАФАККУР ҲОДИСАСИ

Ёхуд тараққиётнинг ўқилдизига нега бефарқмиз?

Таҳлил ва таққос

Манзилимиз боши берк кўча адоғидаги уй эди. Олдинда атиги минг метрча йўл қолди. Атрофга қарайман, кўча анча кенг, файзли, ҳавасинг келади. Лекин бу таассурот узокқа чўзилмади. Ўн қадам юрмасимиздан машина йўлдаги сунъий дўнгликка дуч келди. Машинани тўхтагиб, секингина ундан ўтдим ва энди тезлик дастагини иккинчи босқичга олмоқчи эдим, навбатдагиси қаршимдан чиқди. У ҳам аввалгисидай баланд, Хитой девори каби мустаҳкам. Шу тарзда ўттиз-қирқ ховлидан иборат берк кўчанинг бошдан-охиригача йигирмадан зиёд йўлдаги сунъий дўнгликни санадим.

Кузатишимча, кўчада уйлар намунали тарзда бир хил қилиб қурилган. Аксарият дарвозаоналарда қиммат уловлар саф тортган эди. Бу ерда моддий жиҳатдан ўзига тўқ қатлам вақиллари яшаси кўри-ниб турибди.

Бир қарашда маҳаллада барчаси рисоладагидек. Аммо нега ҳар қадамда сунъий тўсиқ? Болаларни ҳимоя қилиш, машиналар секин юриши учун қилинган, дейишга шўшилманг. Нима мақсадда шундай йўл тутилганини яхши биламан.

Лекин мазкур ҳолат одамни ўйлантиради. Чунки адоғи берк кўчага ҳар замонда биз каби меҳмон келмаса, бошқа машина ораламайди. Боз устига, битта йўл белгиси билан исталган ҳайдовчини огоҳлантириш мумкин.

Шу гапни ўқиб, юзингизга истеҳзоли кулги келдими?! Демак, бундай овлоқ кўчада аксарият ҳайдовчилар йўл белгисини писанд этмаслигини яхши биласиз.

► Давоми 3-бетда

Янгича ёндашувлар

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА ЯПОНИЯНИНГ ФУЖИМИН ТЕХНОЛОГИЯСИ

Мамлакатимиз қишлоқ хўжалигида фойдаланилаётган сугориладиган ер унумдорлигини сақлаш ва оширишга эҳтиёж тобора ортиб бормоқда. Ушбу масалани ҳал этишда тупроқни органик ўғит билан бойитиш самарали усуллардан. Шу босис, унумдорлиги паст ер сифатини яхшилаш ҳамда ҳосилдорликни оширишда илмий асосланган, сув ва ресурстежамкор технологияларни жорий қилиш ишлари бошланган. Жараёнда янги усул ва технологияларни қўллаш асосий йўналишлардан бири бўлиб қолмоқда. Биринчи навбатда, сугориладиган ерда гўнг, гумин, биогумум каби органик ўғитларни қўллаш лозим.

Президентимизнинг шу йил 13 февралдаги “Қишлоқ хўжалиги ерлари дегр-радиациясига қарши курашиш, тупроқнинг гумус миқдори ва унумдорлигини оширишни қўллаб-қувватлашнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарориди қишлоқ хўжалиги мутахассислари ҳамда ердан фойдаланувчилар

учун тупроқни органик моддалар билан бойитишга доир қатор жиддий кўрсатмалар берилган. Айни пайтда самарали агротехнологик тадбирлардан фойдаланиш бўйича ишлар жадал суръатда давом эттирилмоқда.

► Давоми 4-бетда

Обод манзиллар

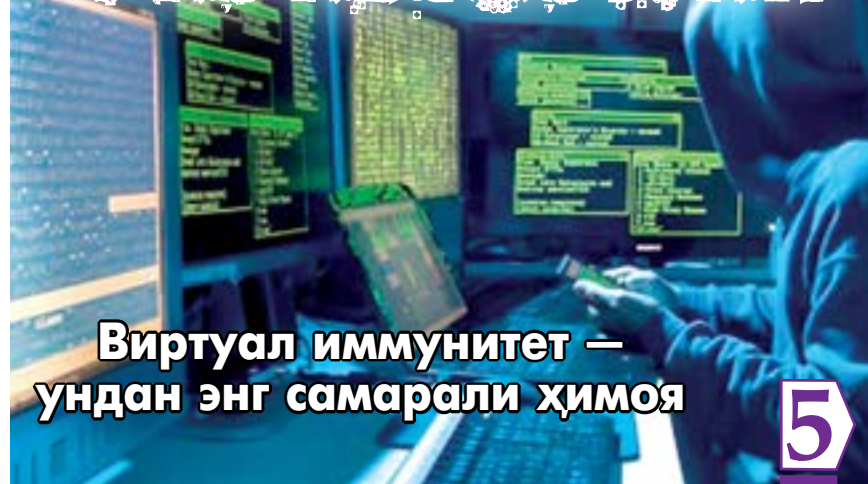
“ШИРИН”НИНГ БЕТАКРОР ЖОЗИБАСИ

2

Долзарб мавзу

“ПЛАСТИК” ФИРИБГАРЛИК

Виртуал иммунитет — ундан энг самарали ҳимоя

5

“Яшил макон”

КЎЧАТЛАР СУВСИЗЛИКДАН ЭМАС, ЭЪТИБОРСИЗЛИКДАН ҚУРИЙДИ

— Ўтган йили ҳам худди шу ерга — йўл четига дарахт кўчатлари ўтказишгани, бу йил яна экишди. Бир маромда кетаётган машина ичидаги жимликни отахоннинг шу гапи бузди. У ишора қилган томонга боқдим. Навоий шаҳрига киришдаги кўча четига дарахт экилган. Қандай дарахт тури эканини англашга ҳам улгурмадим.

— Ҳар йили шу аҳвол. “Яшил макон” яратамиз дейишади, экишади, аммо кўчатлар қуриб қолади, — сўзида давом этди отахон.

— Сувсизликданми? Саволимдан кейин отахон бир муддат сукут сақлаб, кейин гап бошлади.

— Сувсизликдан эмас, болам. Бунинг биринчи сабаби худудга мос дарахт кўчати экилмагани, иккинчи сабаби эса сув бўлса-да, парваришнинг йўқлиги. Айримлар эккан дарахтларига йил бўйи бир бор келиб қарамайди. Ҳисобот учун, расмга тушиш учун экишади-ю, шу билан қайтиб қорасини кўрсатмайди, — дейди отахон.

Албатта, отахоннинг гапида жон бор. Зеро, ҳар бир худуд ўзига хос иқлимга эга ва унга мос дарахт тури экилиши энг муҳим жиҳат.

Навоий вилоятида 2023 йилнинг кузги мавсумида 6 миллионга яқин, жорий йил баҳор мавсумида 9 миллион тупдан ортиқ турли дарахт кўчати экилди. Вилоят иқлимни ҳисобга олиб, мутахассислар тавсияларига асосан, гуҷум, қайрағоч, каталпа, акация, заранг, шумтол, тут, жийда, ёнғоқ, узум, терак, тол каби дарахт ва бута кўчатлари танланди.

Янги экилган кўчатларнинг ҳар бирини тарафдорлиги бўлиши, экиш, ўсиб дарахт бўлунича доимий назорат ва парвариш қилиш борасида ҳам аниқ чоралар белгиланган.

Ўтган йилларда бу борада айрим камчиликлар кўзга ташланди. Танланган дарахт турлари иқлимга мос келмаган, баъзида кўчат экилаётган майдондаги сув таъминоти ёки дарахт парвариши учун етарли шароитлар бор-йўқлиги биров қизиқмаган. Энди шу жиҳатлар эътиборда турибди.

— Кўчат экишда, аввало, тупроқ таркиби, иқлим шароити ва сув таъминоти ҳисобга олинмоқда. Вилоятимиз иқлимга, асосан, акация, қайрағоч, чўл ҳудудларига эса саксул кўпроқ мос келади. Экилган кўчатлар назорати йўлга қўйилмоқда. Ҳар бир кўчат “Яшил макон” платформасига манзили бўйича киритилди. Йўл четларида экилган дарахтларни махсус транспорт ёрдамида сугориш йўлга қўйилмоқда. Ҳар бир манзилда яратилаётган яшил худудларга масъул ташкилотлар ҳам белгиланди, — дейди Навоий вилояти экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши бошқармаси бўлим бошлиғи Фурқат Қодиров.

► Давоми 2-бетда

ЮЛДУЗЛАР МАНГУ ЁНАДИ

МУҲАММАД ЮСУФ ХУДУДИ

Баҳор бу йил серегин келди, ёмғир — раҳмат суви кўп ва мўл бўлди. Она табиат — ён-атроф — боғ-роғлар гуллаб-яшнади. Айниқса, сўлим Тошкентнинг қоқ марказида адабиётга катта эътибор ва ғамхўрликнинг яққол намоёни, бетимсол рамзи сифатида қад ростлаган музайян Адиблар хиёбони ғоят кўркам манзара касб этган.

Қунда-қунора ёғётган ёмғир гўё борлиқни бош-оёқ ювиб, тозалаб, поклаб берсин. Олам озода бўлиб бораётир дам сийин. Янгиликнинг, гўзаллик фасли кўклардан бу йил яна бир жиҳати билан файзли, сурурли келди. Доим ёшлар билан, ҳаётга, севгига маҳкам ва мустаҳкам боғланган, ёруғ ва порлоқ оруз-ўйлар, мақсадларга вобаста диллар билан, адабиёт ихлосмандлари, шеър мухлислари билан гавжум Адиблар хиёбонида ҳар йилгидан ҳам кўпроқ шеър ёмири, сўз ёмири “ёғмоқда”.

Ўтган асрлар, ўтган замонлардан чиқиб келиб, бутун азиз умримизга ҳайрат, мамнуният ва ризолик ила қараб, кузатиб турган улғур адибларнинг абадий барҳаёт сиймолари ҳузурда нафис мажлислар — суҳбатлар, адабий анжуманлар, мушоиралар давом этмоқда. Бу ерларда шеър, сўз, муҳаббат ёмғирлари гоҳ майин шивир-шивирлар, гоҳ фавқуллода гулдуролар ила “ёғиб ўтмоқ”да.

► Давоми 6-бетда

